

www.khiv.ru/pressa

№ 53 (5663)

30-ти ноябрь, 2020-ни түис

Газет гъяфтайш сабан уудбчбура

Кымат 3 манатта 68 кепек

АКУ ХЯД

Светлая Звезда

Хив райондин жямяльтдинна сиясатдин газет

Архайнвализ мюгълет түвнү ккундар

Ноябрин 23-пи йигъян райондин администрацияйин конференц зализ муниципалитетдин глава Ярмет Ярметовдин гюзчивалики кули гъубшу совещанийин улупнайи вахтназ райондий арайиз дүфнайи альвалатдиз дүгъри кымат туви, гъял албаз ккилигурый саб жерге месэлгийрикан, му жигъатнаан лазим вуйи улчмийрикан гъулхну.

шулдар. Фицики альзарлуур артух шула. Гъамусяльтаң ЦРБ-ийн госпиталий сагъламвал мюгъкам алпури 7 каса. Лазим дармнарихъд тэмийн вучу.

Коронавирус узур ахтармиш албакан гъапшиш, му рякъан саки гъар ийгээн 42 касдин ахтармиш лазим лабораторийириз гъаъру мумкинвал дубхьна, -гъапну дугъу.

Совещание ачимиш алпури, Ярметовди, сифте нубатнаади, гъавиирин дигиш'валар фикирназ гъадагын, ишшварин агъалайр акварихъд, штухъди тэмийн албаз арайиз гъюрай, читинвалар вахтнинди гъял албан чарасуваликан гъапни.

Му жигъатнаан главайн заместитель Мирзабег Багычевди туви мляуматидан, улупнайи вахтназ Кугъулан төрөлжнэдээ ккадарку 11 шалман дюз дапнү, агъалайр акварихъд, телефондин альзайхийди тэмийн дапнана, хъя Атрик гъулазди му месэла гъял албин лихура.

Райондин ЦРБ-ийн кулини дүхтийр Агъамыгъам Нурмягъамедовди къайд гъапланси, гъавиорай ийсан улупнайи ийгээз райондий гъуух ахтармишар натижайиль 217 касдик коронавирус узур кайивал субут дубхьна.

-Гъяфтайн эвелариз вуйи улупбарикан гъулхиш, архайн хъуз

Главайн заместитель Агъамир Гъемзебеговди райондий саб жергэ метлеблу программийрин бинайинди гъахураий серенжемирикан яркууди гъапни.

Райондин дакьатарин альвалатнакан улхури, ОФН-дин начальник Хамид Беговди 2020-ни ийсан улупнайи вахтназ гъазанжарин квадар 78% тамам далхийлавалкан, му жигъатнаан ляхин жанлу албан метлебнинди чии жавабдар гъулгүлгүрихъди сабси тялжүүр рейдэр гъаахуз гъязур вийиваликан гъапни.

Совещанийин гъацаира райондин военком П.Къубачевра гъулхну. Дүгъу ийсан ийсан жигъилар армийийн жергийриз гъаахан рякъан читинвалар артух шулайлаваликан, му месэла вахтнинди гъял албан чарасуваликан яркууди гъапни.

Улхарин натижайиль райондин главий жавабдар касариз къати и табшургъар түвнү.

Пресс-центр.

Гъюрматлу юлшар!

2021-пи йисан 1-ти гъац пай бадали райондин "Аку хяд" газетдиз подпписка ккебгъна.

Газет райондин пресс-центртэй ва гъуларий айи почтовый отделенийрий подпписка алпуз шулу. Газетдин индекс: 51374.

Газет пресс-центртэй подпписка албан кымат - 100 манат, почтовый отделенийрий - 358,36 манат ву.

Ич адрес: 36860, Хив район, Хиварин гъул, Советский кюче, 8, пресс-центр.

Ярмет Ярметовдиз Чухсагъул

«Саб вуйи Урусат» партияйин республикайн политсоветдин Президиумдин сентябрь кули гъушу

гъелбетда, вахтнан дигиш'валарин натижайиль дигиш'валар тъльбанра игтияж дубхьнай.

Урусатдин Конституцияйи дигиш'валар тъльбан бадали гъуху сечкириз бахш вуйи заседанийин РД-ийн Халкъдин Собранийн кули ийи Хизри Шихсаидови улупнайи сечкир райондин сяргъятиарин заан тешкилулини гъахан гъяланын Хив райондин глава Ярмет Ярметовдиз Чухсагъул мляум гъапни.

Къайд алпурза, Хив район республикай сечкир уужуб иштирак'вал адий кули гъуху 9 райондин сийгдий а.

Район тялжүүр дөрөхжийдий лишанлу албакан улхури, Ярметовди райондин жямяльтгүйдээ чухасуулж мляум гъапни.

-Конституция гъюрматдина аласа къанун ву. 90-ти ийсари къабул гъаплуу мөнгүүрүүр гъюрматдина аласа къанундий.

Пресс-центр.

Фурдгъариз цийи СДК

Халкъдин милли культура гъарсаб халкъдин милли сурат ву. Думу альсариинд халкъдин яшийшидь текрар шулай милли ирс

вуйиб гъисабназ гъадабгъну, ахьиримжи ийсари милли культура

(Аххир 2-ни маанин)

Фурдгъариз цийи СДК

(Эвел 1-ни машина)

йишварин жанну албан серенжемар гъахувал хайлип жанну дапнна.

Гацы, культурайин ухагъарин альгъавалат ужу алапбап мөтлебининди цийи тикилишар дивбаз, айдар дидбиян рас албаз дикъатлу фикир тубра.

Улихна йигъари Хив райондин Фурдагъ гъулан культурайин цийи Хал ачмиш гъапнану. Гъелбетда, му шадлу мярака гъулан ва варыондиина тарихидиз нубатнан шадлу гъядиса ву.

Гъуландарихди шадвал пай алпуз улупнайи серенжемдиз «Хивский район» МО-йин глава Ярмет Ярметов күлиш ади райондин актив ва саб жерге жара хялар уч дүхнүү.

Шадгульнан мярака ачмиш алпури, райондин культурайинна спортидин, жигъиларин месэлпийриз лигрува туризмийн отелин начальник Казбек Къазиевди, учвары Фурдагъ гъулан агъвали вуйб гъисабназ гъадабгүн, хялар къэршуламыш гъапнану ва гъулан агъбайлиз тялукъ пешкеш гъапнану райондин күлиш айдидиз чухсагыл моялум гъапнану.

Хъа мяракайин удучынну улухуз сифте райондин главасын газ түнүү. – Республика цийи алапбап

Малдарвал артмиш албан пай кивра

Гъулан мишишатдик алас циркларикан саб малдарвал ву. Диidi ухъуз газаф мянфаялту суратар тубра. Гъаддиз думу циркил артмиш албазраа тъар вахтна фикир тувири гъаъхну.

Ихъа района малдарвалин машгъул утихъанмина машгъул шула. Малдарвалартиш албаз маларин дүхтариин, зоотехникин, малдарарин рөлбүцүлдүр. Гъаддиз му циркиль маларин дүхтариин ляхниканна жижики дарпиди даршул. Гъаз гъаплиш, дуарин ляхниканна малдарвал артмиш албаз ахъю роль уйнамиш алпур. Мидихъди сабси инсанарин сагъылам шуба. Ухъуз моялум вуйиганси ишцура гъаъхы маларикан инсанарик күчтүрү азъзары түврий зарар ахъю шуба. Бэзы вахтары дуар сагъ алпузра читинди алабхъура. Гъаддиз маларин дүхтариин ляхникан инсанарин сагъыламвал асилдул даркүз даршул.

Гъамус улихъдиси дарди жорбекю мишиштар арайиз дүфна. Хусуси мишиштараа. Гъамцдар шартарын маларин дүхтариин ляхник метлеб хъана ахъю шуба.

Гъайифки перестройкайин дөврүн вары иишварииси ихъ райондираа саб къадар тъулайсуз ляхнаар араизз гъафну. Бэзы гъулар ккудхъбан иишвина гъафну. Диидихъди сабси хусуси мишиштараа мал-къараа циб хъуз хъюгъуну.

Читин альгъавалат арайиз гъафнуура маларин дүхтариин чинн ляхнин давам гъапнану.

Райондин ветеринарвалин гъуллагынан улигъ гъайи важибу месэлпийриканин саб мал-къарайин, сабдикан-сабдикна дарагыр уччру узэрарин рякъ гъадбаттуб, мал-къарайин сагъыламвалин гъайгышнан хъуб ву.

Мал-къара жорбекюн гъаъхарин бадали, гъелбетда, тешкилуваларин ляхнира алас ишш бисура. Гъаддиз гъарсаб серенжем вахтниинди гъабхуз олашибшиш шула. Пландиннан улупнайи ветеринарвалинна профилактикан ви диагностикан ахтамиш албар гъаъхура. Думу ляхнаар гъаъхарин бадали иишварин или ветеринарияин участкириин гъуллугъчирин терефнаан хайлин кюмекар тубра. Мидихъди сабси райондигъ тадмуу гъаъхарин чинн гъуларин поселенийнриз гъаъхура ветеринарвалин серенжемарин планар тарти алпур.

Гъамын инсанарин пландиннин вуйи ветеринарвалин профилактикан серенжемар хъайи-хъайи тамам гъапнан, гъацира азъзар гъаъхи мал-къара сагъ албан ва райондин масу түврий малдарвалин сурсатарин зинн гозчывал тешкил алпур да думу

тереф ульбюри, йишварин агъвалириин яшайиш артмиш албан месэлпийр хувуз варитан важибу вухуз. Хив район артмиш албан ульчмийр кыбуб алпури, ухъу саб жерге натижир гъазанниш дапнаныча. Гацы ерги бюджетдин күвватариинди гы фурдгъариз цийи мединитдин Хал ачмиш алпурархъ.

Му миракай гъулан жигъиларин улих сифте нубатнаади яратмиш-валарин рякъан чинн удукувалар ахтармиш албаз цийи мүмкинвалар тубра.

Гъит, му культурайин Хал Фурдагъ гъулан, вары гъунна дерейин, райондин, Урусатдин жямайтлугуудин хайирнаш ишлетиш алпур ибши! – кайд гъапнану Я. Ярметовди.

Гъуландариз тялукъ пешкеш баяшиш албаз райондин руководствоиз чухсагыл моялум алпури, гъуландарин терефнаан миракайин саб жерге агъсакъларра гъулхин.

РД-ийн культурайин лайиклыу арист Марьям Къазиевай, ва райондин культийин гъуллугъчирин гъязур дапнайи концертди мярака гычра маракылу гъапнану.

Пресс-центр

давамра шула. Мисалназ гъамын 5584 малик бүрцүллэдин, 3242 чарвайин бүрцүллэдин, 9342 малин хамран исикк шуу жаглучарин, шарар аливалин ва саб къадар диагностикан ахтармиш валар гъулхуну.

Ветеринарвалин гъуллугъчирин профилактикан ляхниса фикир тубри гъаъхну. Цийин Сибирин язвийн къаршууди 15614 ахъю мализ ва 25440 чарвайиз рубар гъивин маларин яшур узърин къаршууди 15301 малаз, 33992 чарвайиз рубар гъивину.

Бүрцүллэз узъриз къаршу рубар 6000 мализ ва 32000 чарвайиз гъивин.

Ветеринарвалин ляхниса важибу роль инсанариз маларикан гъюрийн хатталу узэрариди жент гъаъхубра уйнамиш алпур. Яни маларикан тарару узърар бадали серенжемар гъаъхура. Мал-къарайин жорбекю хатталу узэрарикан ахтарлирихди сюгъбатар гъаврик ккаъбан ляхнаар гъаъхура. Ветеринарвалин гъуллугъчирин агъвалирии ва жара мишиштарин руководителари дих гъаплиган дуарын көмөк түвүз гъаъчын.

Гъамцдар ва саб жерге гъаъхарий жара серенжемарин саб къадар маларин узърар тарабгүз ва арайиз гъюз гъйтундэр.

Пишекрар чин ляхин агъюди тешкил гъапнан, ляхнинта на мыслуулинидина янашибшиш гъаъхынан хъуркъуваларин арайиз гъорайб ву. Ухъуз моялум зөгмөт избизгүү кууни ветеринарийн пишекрар адарди дар.

Гъаддарикин вуди ветуулгынан ишлетиш албазим ву. Э.Г. Мирисханов, Гашангуулан ветучастокдин заведиши Р.Ш. Ахмадов, Гъавандкарин ветучастокдин заведиши Н.М. Магомедханов саб жерге жарадар улупуз шуу.

Ухъуз моялум вуйиганси, гъарсаб ляхнири читинваларра алахъурайб ву. Маларин дүхтарииз дуар алхъура. Месела, гъацдарикин вуди ветучастокарин пишекрариз помещение дархъуб, малариз рубар ийвурган дуар дисрү касар даршулайб ву гъац жарадар.

Гъамын ветуулгынан ишлетиш албазим ву. Гацдарикин чинн пландигъ улупнан дүхнүү кууни серенжемарин машгъул дүхнүү. Гъелбетда гъаъхура серенжемарин мал дүхтариин ляхнин артмиш албаз ахъю кюмек ву.

Г. Абдулазизов.

Спорт

Фаркъуваларин рякъюъ учвра

Фрюгъярин ДЮСШ ухудар спортсменар тербияламиш алпурай макан ву. Му мектебдий тербияламиш

натижир гъазанниш алпур. Дураг мектебдин тренерар кми-кими и талитары

иширик алпужыдыхъогъери шупу. Думу талитар думу саб швнубан призовий ишшвари лайиклыу гъаъхын. Цийин Фрюгъярин мектебдий «Хивский район» МО-йин глава Ярмет Ярметовдин призбадали дзюдоийн кули гъушу талитарыра сабпи ишшвари гъазанниш гъапнану. Думу талитары РД-ийн газаф шағырапиан, районириан спортсменари иширик гъапнаны (156 спортсменар).

Гъит жигъиль спортсменари спортидин заан клақлариз удучвра рякъ ачуухъубибши.

Г. Абдулазизов.

Тумар дурзну ккудукулара

Халкын мишишатдин циркларикан гъулан мишишатдин циркликваритан читинуба гъаъгыб ву. Гъаз гъаплиш, дидин хъуркъувалар, натижайир жилилан ва гъавийир шартарылан газаф асиллүүшүла. Гъелбетда, думу читин шартарын арайиз гъафынан илимдин хуркъуваларикан аймал дагынну ккуунду. Мидихъди сабси, гъулан мишишти технический

гектар изан алпуз шулайидар ву. Диидин 90 процент мянфаяйт ктагъурайдир шула. Гъарысан 1200 гектарикан мянфаяйт ктагъура, гъадмуу канбун гъариз гъибра.

Зинхъ кайд гъайд гъаплиганси, жиларикан мянфаяйт ктагъубан бадали лазим къадар техникара дүхнүүккүнү. Эгэрайи къадар техникара гысыб гъаплиш, дуарик къадарну 16 трактор,

базара мюгъкам түврү культурйир ишлетиш албазим ву.

Ухъуз моялум вуйиганси, ихъ район дагындин клааттарикк кайи районарик кабхъра, хъа саспи жилар райондихъан ярхла иишвари а. Яни галин участокары, аласа вуди шид түвүз даршуу иишвари. Гъулан мишишатдин машгъул шулайидар газаф а. Хъаляхин лазим кайдайинди ви алпурадар.

Асаса вуди ихъ мишиштар мал дүхтариин машгъулшулса, З-4 мишиш багъбанчывалин, түмүтчывалин, хъа набататчывалин машгъулшулду.

Бэзы мишиштарихъ жилар хъашаа сабжюрийнна производствойиан машгъул шулгадар. Галин участокары 2,5 агъзур

7 пресс, 11 комбайн, 17 автомобилар тешкил алпур. Гадардикан мегъшотарын таамади мянфаяйт ктагъуза удубкүрү.

Зинхъ кайд гъапнан, гъулан мишишатдин ляхнаар гъавайин шартарылан жилилан асиллу ву. Мидин гъякънаан цийин иисан субут алпур. Гъамын иис куурахъуб хъпаз лигнүү, бегъерга ужуб гъабхъундар. Къурагъывализ лигнүү бэзиз иишвари дурзныи тумарин бегъертууз гъаъхундар. Гъаддиз думу участокар комиссияи спистагъапнан. Гъац вишш къялан шысабарийнди тъарсаб гектариан 12 центнердахил уч дапнна.

(Аххир 4-ни машина)

Тумар дурзну ккудукура

(Эвэл 2-ни машнай)

Ухыуз мядлум вуйиганси, ужуббэгээр гъадабгъбан бадали тумар вахтниинди дурзнуукунду. 2020-пи йисан райондь 1200 гектарын тумарурзуб лазим ву. 2020-пи йисан 18-ли ноябрьиз вуйи улупбаринди 780 гектарын тумар дурзнуу ккудукунду. Дулнуу ккундуки йис къурашубгъаныша, жил дубкъында ашара, сабзаги мишиштарын тум узбэбаан чипи улуннай табшургуар вахтниинди тамам гъапнүү. Гэмци «Юзбековский» СПК-ийн табшургуль 120 гектар вуди. 120 гектарын «Родина» СПК-ийн 300 гектар вуди 300 гектарын, «Ляжинский» СПК-ийн 120 гектар вуди 120 гектарын, «Кашкентский» СПК-ийн 100 гектар вуди 100 гектарын, ООО «Яракский» СПК-ийн табшургуль 150 гектар вуди 150 гектарын тумар дурзнуукудукъину. Тумар вахтнииндиккудукъинуша, дургъялеккудукъинадар. Диидин себебмархъар дургъялеккудукъинадар.

Гъадмуу саб вахтна саспи мишиштарын тумар дурзнуу ккудукундар. Тъацдариан вуди «Сенгеровский», «Цинитский», «Сафаролиевский» «Н/Кондик», «Зилдикский» мишиштар кахъра.

Курагылай Иис хылз лигнүү, ккадыбцу тахилилин ери думукъан ужуб гъахъундар. Гъадмуу лигнүү мишиштарын руководителар узрүү тум патланхуз мажбур гъабхъун. Гъабхи тумран ери вахтниинди альгъо дапнүү гъубзуну.

Ай, гъекь ву, курагъявализ лигнү жили пемиди гъэзнийн. Матга гъымус мархъар ургъбаз лигнү жилишидгъабхъуну. Миди тумар дурзнуу ккудукуу мишиштариз тум узбэб мумкинвал тувра.

Мишиштарин руководителар чини фикир гъамуу йисан ноябрин альхиритум дубзнуу ккудукубийнина жалб алпира.

Г. Абдулазизов.

Медениятдин мяна аъхюб ву

Меденият, чал адрү халкъ шлуб дар. Гъар халкъдиз чан меденият ва чал айб ву. Мидихъди сабси меденият-му аъхир адрү гъяракатра шула. Деввар дигиш хъпахъди медениятдира дигиш валар арайиз гъюрайб рякъюрахъуз. Гъамуу саб вахтна инсантерияламиш алпбарарадидин роль бициб дар.

Ай, перестройка арайиз гъафиган, меденият артмииш хузыз хайлин манигъвал тувубра гъяркъюнхъуз. Диidi халкъдиин медениятдин рякъ-ан вуйи хайлин ухудар ляхнар арайиз гъюз гъитундар. Ужудар, батарағылуу касарихъанна чини дукуввалар арайиз хуз даршули гъахъуну.

Меденият миллет саб алпурайвариъяларин вакъиъириин асуул ва күлүн бина ву. Меденияди образованиеийхъди, просвещениеийхъди сабиш-инди ихъ улкейин инсанвалин капитал арайиз хура – гъапнү В.В. Путинди.

Ухыуз мядлум вуйиганси, 2014-пи йис медениятдин йисиси күлүн гъушний. Думуган Республикаиъеси ихъ райондьириа му жигъатнаан саб къадар уж валихъынди вуйи дигиш валар арайиз гъафнин. Улихъ-күлүн хъайдираадидиц дикъят тувуз хъюбъуну. Дииди саспи ишишвариц арайиз дуфнай камивалар терг алпурза кюмек тувнү. Бязи гъуларын медениятдин цийи ужағъар арайиз гъафнуну. Перестройкайин хайлин зиян тувнуша, финансарин дакъатарин рякъ-ан читинвалар алахъуншара, явшаяшчи вушра, меденият улихъна гъябъюз хъюбъуну.

Хив, Гъвандинкк. Цүдүхъ, Мажвугл, Цийи Фрюгт гъульарын медениятдин цийи текилишар арайиз гъафнуну. Бязи культурно-просветительный учрежденийирий ремонтидин ляхнар күли гъухуну. Диишвариц жөрбекжор серенжемар гъахузра мумкинвал гъахъуну.

Миди ухыуз вари ишишвариц медениятдин ужағъар укуйи а күлүрайб дар. Мидихъди сабси ляхнира.

Медениятдин жигъатнаан ухыуху фукъа алпурадар гъалиш дюз даршул. Ухыуз рякъюрайганды, яър йисан медениятдин отделин гъуллугъчыри жөрбекжор вакъиъирииз, шарлугъяриз тялуккүү вуди серенжемар гъахъуну. Мидихъди сабси меденият улихъна гъабхъан ихъ шаирарин, композиторарин, писателирин, артистарин, телевидениеийн, газетарин, журналарин лайкырлы пай ка. Дағыстандин вари халкъарын ихъ мядличири тарам алпурай мөялийр гизаф бегелмишара шула. Амма мъяйифки, мъялийриз мукъмар бикурыйдадар ухыуз цийидитлан адар. Хъа материально-технический базара артуху дигиш гъахъундар. Гъелбетда, мидира медениятдин серенжемар гъахъаз манигъвал алпира...

Медениятдин жигъатнаан ухыуху фукъа алпурадар гъалиш дюз даршул. Ухыуз рякъюрайганды, яър йисан медениятдин отделин гъуллугъчыри жөрбекжор вакъиъирииз, шарлугъяриз тялуккүү вуди серенжемар гъахъуну. Республикаиъ күли гъягъюрай медениятдин серенжемары активность улупура. Дуар ктарди райондь күлигъахурай шадлугъарыра иштирак алпурда. Мидихъди сабси меденият улихъна гъабхъан ихъ шаирарин, композиторарин, писателирин, артистарин, телевидениеийн, газетарин, журналарин лайкырлы пай ка. Дағыстандин вари халкъарын ихъ мядличири тарам алпурай мөялийр гизаф бегелмишара шула. Амма мъяйифки, мъялийриз мукъмар бикурыйдадар ухыуз цийидитлан адар. Хъа материально-технический базара артуху дигиш гъахъундар. Гъелбетда, мидира медениятдин серенжемар гъахъаз манигъвал алпира...

Г. Абдулазизов.

ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ

Номер «горячей линии»
для абонентов – потребителей газа в Дагестане

8-800-200-98-04

Погода на неделю

	30 ноября	01 декабря	02 декабря	03 декабря	04 декабря	05 декабря	06 декабря	
	ночь	день	ночь	день	ночь	день	ночь	день
Облачность								
Осадки								
Атмосферное давление, мм.рт.ст.	682	686	685	686	684	686	683	686
Температура воздуха, °C	+11	+21	+10	+16	+10	+17	+9	+16
Влажность воздуха, %	62	65	81	83	71	73	70	72
Ветер м/с	В	В	В	В	В	В	В	В
	2	2	2	2	2	2	2	2

УЧРЕДИТЕЛЬ:
администрация
муниципального
образования «Хивский
район». Ответственный за выпуск
- Р.К.Балабеков.
Главный редактор -
А.С. Алиризаев.

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных тех-
нологий и массовых коммуни-
каций на Републике Дагестан. Регистрационный
номер ПИ №ТУ05-00313 от
12 мая 2015г.

Авторы несут ответственность
за достоверность
предоставленных для публикации
материалов. Рукописи не рецензируются и
не возвращаются. Индекс газеты: 51374
Газета набрана и сверстана на
компьютерной базе МБУ «Пресс-центр
МО «Хивский район» и
отпечатана в типографии № 3. г.
Дербента Республики Дагестан,
ул.С.Курбанова, 25.

Адрес редакции и издателя: 368680,
Хивский район, сел. Хив, ул. Советская,
8, МБУ «Пресс-центр МО «Хивский
район». Срок подачи в печать -
27.10.2020г.-17:00 ч.
Подписано в печать -
27.10.2020г.-13:45 ч..
Тираж 415
Заказ №